

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. »GORENJEČ« stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrto leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Tudi gospodarska organizacija.

Leta 1873, ko se je sklenil zakon z dne 9. aprila istega leta, imela je še nemška liberalna stranka moč v rokah. In naj se tej stranki očita še toliko grehov, ta zakon je poleg pozneje nastalih bolniških blagajen in zavarovanja proti nezgodam največje socialno delo našega zakonodajstva.

Zakon o združnistvu ima namen priti na pomoč nižjim, denarno slabotnim slojem, da se postavijo na lastne noge, lepi namen ima ovirati izrabljanje delavstva po kapitalizmu in omiliti slabe posledice strogega manšestrstva. Majhni posestniki, rokodelci in delavci se morejo na podlagi tega zakona denarno združiti, pomagati si med sabo s posojili in plodonosno nakladati svoje prihranke. Zaradi tega imajo take zadruge mnogo olajšav pri obdačenju. Te zadruge delujejo in morejo delovati plodonosno le tedaj, če so ustanovljene na zdravi gospodarski podlagi in če imajo izključni namen služiti narodno-gospodarskim svrham.

Nesreča pa postanejo za malega moža, če se vanje zaneso politične ali celo verske tendence. In to se je deloma že zgodilo na Slovenskem. Odkar se je izdala od naših škofov parola, da mora duhovnik vnu~~ti~~ zakristije, ustanavljale so se posebno na Kranjskem zadruge skoro v vsaki vasi, skoro za vsakim voglom brez vsakega ozira na gospodarsko potrebo, pravzaprav najbolj tam, kjer jih je najmanj treba. Gospodarska organizacija na Kranjskem, ki je denarno osredotočena v »Ljudski posojilnici«, namreč nima namena denarno podpreti malega moža, temveč roke vezati liberalnim trgovcem. Zaradi tega napravljajo se konsumna društva ne v obližju velikih industrijalnih podjetij, kjer bi bila potrebna zaradi množic delavstva, ampak najraje po vaseh, kjer je nastanjenih par trgovcev, ki popolnoma zadostujejo lokalnim potrebam, ki pa morda slepo ne poslušajo vseh farovških ukazov. Da se tem pride do živega, morajo nastopiti mladi kapelani kot gospodarski organizatorji. Iz istega vzroka ustanavljajo se posojilnice kar kupoma po gorskih vaseh, kjer ni denarja, da bi se z njim hranile, ne strokovnega znanja

za njih vodstvo. Namen teh ustanovitev je političen, namreč zaslužniti ljudstvo, naj to trpi še tako škodo, zaslužniti je denarno, da se potem ne more ganiti pri volitvah.

Ta špekulacija je zelo nevarna. Narodno gospodarstvo ima na celem svetu svoje zakone, ki se bistveno ločijo od političnih strasti in ki nimajo posebno nobenega stika z verskimi predpisi. Pri tako malo razsodnem ljudstvu, kakor je — žalibog — še naše, pa tiči največja nevarnost v tem, če se v gospodarske zadeve meša verski moment.

Ves čitajoči svet razburja že nekaj dni vest o večmilijonski defraudaciji v posojilnici sv. Vavla v Pragi, katere načelnik je bil kanonik Doud, ki je sam pokradel največje svote in ki sedi že v preiskovalnem zaporu, ker se mu ni posrečilo zbežati s svojo ljubico v Ameriko.

Tudi to je bil zavod, ki je špekuliral z verskim čuvstvom českega naroda in sicer v najnižjih slojih. Bilo je to velikansko podjetje, ker je imelo okoli 16 milijonov vlog. V bilancah pa se jih je izkazovalo le okoli 13 milijonov, ker je bilo nad 3 milijone denarja pokradenega.

Mi se nikakor ne zgražamo zaradi tega, ker je tako nezaslišano kradel duhovnik, in dobro znamo, da se velik in ženijalen tat lahko dobi tudi v kakem drugem stanu. Ali nekaj družega hočemo povdarjati. Ta impozantna defraudacija je našemu vrlemu »Slovcu« zadnjo soboto popolnoma zaprla sapo. Dogodek, s katerim so se pečali zadnjo soboto vsi listi celega sveta, in o katerem je poročala »Laibacherica« že v soboto dopoldne, ni eksistiral za »Slovenca«. To se nam zdi jako značilno, značilno za vodstvo lista, značilno pa tudi za naročnike. V ponedeljek pa je prišel že toliko k sebi, da je pisal, da je imela posojilnica sv. Vavla »liberalne« uradnike. Bolj odkritosrčno pa je češko-klerikalno glasilo »Katolički Listy«, ki trdi, da je zavod sv. Vavla imel zaradi tega med ljudstvom toliko zaupanja, ker mu je na čelu stal duhovnik. In to je, kar bi povdarjali, ker je res. Tako neumen danes ni kmalu kdo, ki bi mislil, da duhovnik ne more krasti, kakor kak posvetnjak, pač pa je še mnogo takih in posebno tudi pri nas, ki menijo, da delajo v božjo čast, če nosijo denar v zavode, v katerih gospodarijo duhovniki. In zaradi tega odločno obsojamo, da se verska čuvstvanja vlačijo v denarne in sploh posvetne zadeve. Za ubogega trpina je

žalostno, če izgubi po brezvestnih lumpih svoj prihranek, naj bodo ti posvetnega ali duhovskega stanu. Ali če je kdo izgubil svoj denar pri kakem zavodu, kjer ga je naložil, ne da bi ga bil k temu silil njegov dušni pastir, je revež in obžalovanja vreden; če pa je izgubil denar pri zavodu, kamor ga je gnal kapelan ali župnik, je dvakrat revež, ker izgubil je ne le denar, temveč tudi vero.

O povzdigi prometa s tujci.

Konec...

Gospodarski odsek zgornjeavstrijskega deželnega zbora je izdelal o povzdigi prometa s tujci v ondotnih krajih naslednje poročilo: Iz obeh poročil deželnega odbora se razvidi, da se je po inicijativi deželnega odbora osnovala deželna zveza z namenom, dvigniti promet s tujci. C. kr. namestništvo jo potrdilo pravila te zveze in na občnem zboru dne 15. junija lan. l. se je volil odbor. Velike važnosti prometa s tujci v splošnem gospodarskem oziru menda ni treba posebej omenjati. To je tudi deželni zbor večkrat potrdil z raznimi sklepi. Zgornjeavstrijsko je na mnogih delih dežele kaj prikladno za precejšnji promet s tujci. Trditi se pač ne dá, da bi bil promet s tujci na Zgornje-Avstrijskem neznaten ali da prizadeti krogi za njega povzdigo ne store ničesar. Toda, kar se je dosedaj zagrešilo, to je primerno središče za združitev vseh moči v deželi, ki se bavijo s tem vprašanjem. V izgled naj nam bodo n. pr. zveze na Tirolskem in Predarliskem, kjer so to upoštevali in tudi uspešno delovali. Namen in delavnost take deželne zveze je natančno označena v tiskanem poročilu neželuega odbora. Z veseljem se sme tedaj pozdraviti, da se je po inicijativi deželnega odbora in zlasti delovanja deželnega glavarja posrečilo ustanoviti tako organizacijo tudi za Zgornje-Avstrijsko. Iz raznih zelo zanimivih podatkov obširne tiskane predloge deželnega odbora naj se navede le okolnost, da so po deželnem odboru zaslišane občine v tako obilnem številu pojmile splošno važnost prometa s tujci. Pričakovati je le, da bi temu splošnemu zanimanju sledila tudi primerna mnogostranska gmotna podpora deželne zveze, podpora namreč, katero je dežela dolžna dati v precej visoki meri.

Gospodarski odsek je na to predložil deželnemu zboru naslednje predloge:

PODLISTEK.

Nekoliko črtic o lužiških Srbih.

Nabral Marjan.

Dalje...

Začeti pot po Gornjem-Spreewaldu je najboljše od malega mesteca Ljubneva. Mesto je nastalo l. 1179. V njem je ustanovljeno posebno društvo (Spreewaldverein), katerega glavna naloga je širiti poznanje Spreewalda in inostrancem podajati natančna poročila.

Od Berolina do Ljubneva je po železnici okrog 2 $\frac{1}{2}$ ure. Po Spreewaldu samem se potuje seve najboljše po mogobrojnih rečicah, kanalih in potokih. Lužičani imajo zato zelo prikladne čolnice, v katerih se ugodno vozi; podobni so beneškim gondolam. Vsaka tudi najrevnejša hiša ima vsaj jeden tak čoln, ki služi Lužičanom za vse tisto, za kar našemu človeku konj in voz, torej ne samo za gospodarstvo, temveč tudi za svatbe, pogrebe in drugo. Sicer so tudi suhe poti, toda te so zelo slabe in niso velikega pomena. Žene in dekleta vozijo s čolni ravno tako dobro, kot možje.

Pozimi nastane v Spreewaldu povodenj; voda pokrije večji del zemljišč. Ta voda je pokrita dva do tri mesece z ledom in za ta čas izgubi čoln svojo vrednost. Nadomešča ga v tem času sanke.

Sela po Spreewaldu so zelo originalna. Voda služi za ulice, hiše so pa obrnjene k nji s pročeljem. Zada

1.) Deželni zbor iznova odobrava važnost prometa s tujci za občni blagor in je pripravljen, dovoliti za njega povzdigo primerno podporo;

2.) C. kr. vlada se vnovič naprosi, da zlasti gleda na to, da se dvigne promet s tujci posebno v planinskih deželah, in da na vsak način izda primerne naredbe za njega pospeševanje.

3.) Ustanovitev deželne zveze za povzdigo prometa s tujci na Zgornje Avstrijskem se s posebnim zadovoljstvom vzame na znanje in naj se dovoli tej zvezi za leta 1901 do 1903 letna podpora 2000 kron.

Deželni zbor zgornjeavstrijski je vse te predloge sprejel skoro soglasno v seji z dne 27. junija 1901. l.

Naša kranjska dežela nima še take zveze. V zadnjih letih se je bil promet s tujci pri nas precej pomnožil in tujci, ki prihajajo leto za letom k nam, sami priznavajo, da bi se dalo v tem oziru storiti še marsikaj. Zategadel vnovič opozarjamo prizadete kroge, naj delujejo na to, da bo tudi pri nas še bolj uspeval promet s tujci. In ustanovitev take zveze, kakor že zadnjič omenjeno, bi bila korak naprej. Zatoraj na delo, komur je blagor in korist našega naroda pri srcu!

V Kranju, 18. oktobra.

K položaju. Spravna konference so se začele ta teden. Körber je sprejel zastopnike čeških in nemških strank, katerim je izročil svoj načrt za uredbe jezikovnega vprašanja na Češkem in na Moravskem. V tem načrtu je nemščina pravzaprav že državni jezik. Za Moravsko se določa vseskozi dvojezičnost, Češka pa naj se razdeli v nemško, češko in dvojezično ozemlje. Čehi so razburjeni in obljubljena obstrukcija se najbrž že prične pri proračunu.

Državni proračun izkazuje — kakor poročajo češki «Narodni listi» — za leto 1903 K 400.000 — prebitka.

Krščanski socialisti z dr. Luegerjem na čelu so imeli minulo nedeljo v Št. Hipolitu strankin shod, na katerem bi bilo skoro prišlo do krvavih pretepov. Dr. Lueger je seboj pripeljal z Dunaja kakih 3000 najetih postopačev in fakinov, ki so bili oboroženi s palicami in količi. Dasi je Št. Hipolit prav majhno mesto, vendar se odlikuje s svojim energičnim in možatim naprednim prebivalstvom, ki je neustrašeno sprejelo dunajske krščanske socialce in dr. Luegerja s silnim žvižganjem. Da se je vzdržal red, je vlada poklicala v varstvo pet kompanij

in na strani so nameščeni vrtovi in gospodarska poslopja. So sicer tudi hiše zidane, večinoma so pa le vse lesene. Pokrite so s škrlom, z deskami ali s slamo. Vrata so v sredi pročelja. Hiša so navadno tri sobe, jedna za spavanje, druga za podnevno življenje in tretja za kuhinjo. Med dvema zadnjima sobama stoji peč, ki greje obe obenem. Nad pečjo so posebne lesene naprave, na katerih suše Lužičani perilo in druge stvari. Okrog in okrog peči je klop, kjer sede zimske večere dekleta, ki pridejo v vas in si kratijo čas s predenjem, petjem in pripovedovanjem različnih dogodkov in povesti.

Glavni del gospodarstva lužiških Srbov je vrtnarstvo; na vrtu sade in sejejo vso mogočo zelenjavo: luk, bob, kapus, redkev, solato i. t. d. Zito se zelo redko seje in to zaradi prevelike vlažnosti tal. Zelenjavo prodajajo Lužičani v bližnja mesta, nekateri celo v Berlin. Drug znaten del njihovega gospodarstva so livade, kjer dobe obilo sena. Od domačih živali so važne ovce, katerih volna služi poleg lanu za izgotavljanje perila in obleke. Lužičani se hranijo večinoma z ribami, katere si znajo na vse mogoče načine zelo ukusno pripraviti.

O prirodi se ne more reči, da je naklonjena prebivalcem Spreewalda. Morajo se z njo neprestano boriti, ako nočejo podleči in ubožati. A ta boj je razvil mnogo simpatičnih strani njihovega značaja: delavnost, vstrajnost, skrbnost, veliko ljubav do rodbinskega življenja,

vojaštva. Po odhodu Luegerjancev so imeli Št. Hipoličani svoje posebne shode.

Obstrukcijo so imeli prejšnji teden v sredo v ogriški zbornici. Poslanec Barabas je očital vladi, da je sklicala zbornico šele sedaj, da se ji ni bilo treba udeležiti Košutove slavnosti. Na to je sledil napad na cesarja, in zbornica je razgrajala.

Spomenik kralja Matjaža so minulo nedeljo odkrili v Kološvaru na Ogrskem. Cesarja je zastopal nadvojvoda Josip. Ko je godba zasvirala cesarsko pesem, je občinstvo začelo sikati in žvižgati ter je zapelo madjarsko narodno himno. Policija je občinstvo razgnala s sabljami.

Srbsko ministrstvo je podalo ostavko, katero je kralj tudi sprejel. Vzrok odstopu je političen.

Dopisi.

Iz selške doline. Ko je poslanec Hribar v deželnem zboru rekel, da duhovščina zlorablja izpovednico, zahrumeli so »katoliški« poslanci proti njemu, in dr. Šušteršič je skakal pred njim, kakor pijan derviš ter vpil z žganjarskim glasom: »Prekliči, prekliči!« Duhovščina je na te Hribarjeve besede in na divji nastop Žlindre pošiljala iz svojih dekanjskih konferenc prvega ogorčen protest, drugemu, to je dr. Žlindri — pa zaupnico. Mi preklinjani slovenski liberalci pa vemo ravno tako dobro, kakor vé vsa prečastita duhovščina, da nekateri duhovniki nimajo izpovednice za sveti kraj, kjer se odpustčajo grehi, temveč v resnici zlorablajo izpovednico za druge namene. Napredni listi so nam prinesli že več takih slučajev, v najnovejšem času pa se je zgodila zloraba izpovednice v Selcih nad Škofjo Loko. K župniku Tomažu Rožniku je prišel k izpovedi neki mladenič, ki je pobožen in se ne meša v nobene stvari ter ni vpisan v nobeno društvo. Tak fant gotovo nima posebnih grehov. Vendar ga je odgnal župnik Rožnik iz izpovednice s »ta suho«. Fanta je bilo sram, da je jokal, in je povedal, da ni dobil zato odveze, ker ni hotel obljubiti, da se bode vpisal v Marijino družbo. To se je zgodilo pred kratkim. Sedaj pa povprašamo: Ali ni to zloraba izpovednice, če se dá nekomu »ta suho« zato, ker se noče vpisati v to ali ono družbo. Tega ne utaji nihče, tudi vsi rimski doktorji skupaj ne. Tako pa vemo gotovo, če bode zopet kdo rekel v javnosti, da duhovniki zlorablajo izpovednico, da bodo župnik Rožnik in drugi njegovi bratje vpili: »Ni res, lažete, duhovnike obrekujete!« Resnica oči kolje, kajne, gospod Rožnik!? Sploh ta Tomaž Rožnik uganja take traparije, da mu jih tudi njegovo »rožnato« ime ne zbrise na vse večne čase. Kakor znano, so bile v selski občini že dvakrat volitve župana, toda vselej — zastonj. To se pravi, ne popolaoma za-

poetičnost pogleda na prirodo in na razmerje med njo in človekom. To poslednje se kaže zlasti na načinu, kako povečujejo glavne trenutke v življenju. Rojstvo deteta, a še bolj pa njegov krst, se praznuje v rodbini celih šest tednov. Še bolj se praznuje svatba, na katero so povabljeni vsi sorodniki in znanci. Vse te navade so podobne davnim šegam, ki so lastne tudi ostalim Slovanom. Kadar kdo umrje, mora goreti v hiši ogenj tako dolgo, dokler ne neso pokojnika iz hiše, ker pravijo, da bi mu sicer miši izjedle oči. Slama, na kateri kdo umrje, se mora zakopati v zemljo na oddaljenem kraju, kamor nikdo ne pride, in se ne sme dati živini za steljo. Človeška duša je podobna belemu golobu, zato odpro, kadar kdo umrje, okno, da more ven. Če umrje nekrščeno dete, blodi njegova duša po smrti okrog hiše.

Mnogo različnih praznovanj in fantastičnih misli spajajo Lužičani z velikimi vsakoletnimi prazniki. Vse to je podobno običajem ostalih Slovanov. Se nadaljuje ...

stonj, ker Tomaž in njegovi kimavi možički so »kaznovali« z globo 360 K napredne odbornike, ker se niso udeležili volitve ter s tem preprečili izvolitev klerikalnega župana z vsemi klerikalnimi svetovalci. Naprednjaki imajo namreč 10 odbornikov, klerikalci pa 14. In res so klerikalni odborniki trobili okrog, da so dobili naprednjaki že ukaz za denarno kazen. Verjeli so zato, ker so »gospod« rekli, ki pa, kakor vemo, ne poznajo postav prav nič, in še Čočovega Franceta modrost ne izda toliko, da bi kaj držalo. Vemo namreč, da ne bodo napredni odborniki plačali prav ničesar, še toliko ne, kolikor Kofetek potrebuje za en pakelc tobaka. S tem so se ti učeni klerikalci le osmešili pri ljudeh, ker jih nobena reč ne izuči. Čočovega Franceta ne morejo izvoliti za župana, čeravno so mu na Brezjah že napivali kot županu, liberalcev ne morejo kaznovati. To je res žalostno, dobro bi bilo dobiti iz Martinvrha Bitenca, da bi panal liberalce, ali vsaj naredil kakšne »flajstre«, da bi kaj pomagali. Na račun Tomaža Rožnika so se tudi ljudje smejali, ko je poslal po enega odbornika v Ljušo s par konji. Dotičnega, popolnoma preprostega kmeta še ni doletela taka čast, da bi prišli s kočijo in par konji ponj, zato se je mož tudi sedaj ti časti — umaknil. Tomažu pa je ostalo samo 14 možičkov na »špagi«, ki gredo tja, kamor jih gospod pocukajo. Tako dobiva Tomaž klofuto za klofuto, ki mu pa ravno toliko zaležejo, kakor takrat, ko jih je menda dobil pred oltarjem v Moravčah od svojega župnika. Kar smo napisali danes, to bodo klerikalci brali, ker radi bero »Gorenjca«, seveda naročajo ga pod grehom ne, le bero ga. Potem bodo jezikali, da smo liberalci čez duhovnike. Ljubi pošteni katoliški možje! Povejte nam vendar, ali hočemo hvaliti take duhovnike? Dandanes se ali hvali, ali graja. Klerikalci imajo za greh, če se resnica pove kakemu duhovniku. Mi pa mislimo, da je to dobro delo, veliko boljše kakor biti zapisan v vse bratovščine in tretje redove. Posebno bi bilo to naravnost zasluženo pri Bogu, ko bi se dotični duhovniki kaj poboljšali, česar pa pri Tomažu Rožniku ne upamo, zato bode že on skrbel, da pride še v »cajtenge«, ker taki gospodje dobe potem — boljše službe.

Milijonsko poneverjenje v klerikalni posojilnici sv. Vavla v Pragi.

Minuli teden razburjalo je velikansko poneverjenje v posojilnici sv. Vavla v Pragi skoro vso Avstrijo. Preiskave so dognale, da znaša poneverjena svota nad šest milijonov kron. Bivšega predsednika kanonika Ivana Drozda, ravnatelja Vencija Kohouta, višjega knjigovodja Herciga, cenilca Huberja in računovodja Pikelenderja so zaprli.

Defraudaciji so prišli na sled, ko se je višji knjigovodja Jožef Orth zastrupil v nekem vlaku. Dognalo se je, da je Orth dlje časa kradel, in sicer okrog 400.000 K. Po pregledovanju knjig pokazalo se je, da Orth ni mogel sam izvršiti defraudacije, in nekaj članov upravnega odbora je prosilo državno pravdnistvo, naj se zvrši revizija v vseh oddelkih posojilnice. Revizija je spravila na dan take reči, da je vmes posegla sodnija, ker se je zgodil škandal, kakršnih je pač malo.

Voditelj te posojilnice, kanonik Drozd, je bil eden poglavarjev češke klerikalne stranke. Že kakih dvajset let sem je prirejal vsakovrstna romanja v Rim. Drozd, ki je bil prej zelo zadolžen, si je v praški okolici sezidal dve vili, kjer je preživil sladke urice z lahkomišelnimi ženskami, zlasti z ženami raznih znanih klerikalcev. Ker se je pri romanjih zgodilo več takih skandalov, mu je nadškof pred kratkim prepovedal prirejevanje romanj.

Minulo soboto je bil kanonik Drozd zaslišan. Ondi je izpovedal, da je popolnoma nedolžen, ter dostavil: »Bog in Mati božja me bodeta rešila.« Uro pozneje pa je preiskovalni sodnik pri hišni preiskavi dognal, da je imel Drozd že vse pripravljeno, da bi pobegnil. Našli so tudi kovčeg, v katerem je kanonik pripravil za beg potrebno obleko in pol milijona kron v posojilnici ukradenega denarja. Kanonik Drozd je imel priležnico, ki je živela kakor milijonarka, kateri je kanonik kupil konje

in vilo. Imel pa je tudi še več drugih razmerij, ponajveč z omoženimi ženskami, s katerimi je zapravlil ogromne svote. Sestra kanonikove priležnice je na kanonikovo nakaznico šele pred nekaj dnevi dobila v posojilnici 30.000 K in je pobegnila s tem denarjem.

«Narodni listi» v Pragi poročajo, da pred duhovniki v tem zavodu ni bila varna nobena ženska in da so neko dekletce, ki je prišlo v posojilnico, duhovniki kar v uradu posilili.

Posojilnica sv. Vavla je bila popolnoma v klerikalnih rokah. Vodstvo tega zavoda je bilo v rokah posebnega odbora, v katerem so bili trije duhovniki in eden sam posvetnjak, seveda tudi klerikalec. Ta zavod je vsled tega podpiral samo zgolj klerikalne naprave. V društveni hiši je bilo nastanjenih vse polno klerikalnih društev in v posojilnični dvorani so se vršila predavanja. Tudi kanonik Drozd je ondi večkrat predaval. Zadnjič enkrat je predaval v tej dvorani «O veri in znanosti». Govoril je zlasti o tem, kako dela vera človeka npravnega, on namreč, ki je imel dve sestri za za oficijelni metresi (vlačugi), on, ki je oče treh nezakonskih otrok, on, kateremu je njegova metresa dovajala male deklice i. t. d., je govoril, kako dela vera človeka poštenega, on, ki je dvajset let ropal v posojilnici in nakradel velikanske svote. Ondi je celo klical: «Nas posnemajte, za nami hodite in srečni boste na tej zemlji in onkraj groba!»

V tej posojilnici se je nastanila prava tatinska družba. Nobenega dvoma ni, da so kradli tudi uradniki, videč, kako kradejo tudi duhovniški voditelji zavoda. Kako se je delalo, se vidi iz tega, da je nižji uradnik, ki je imel plače 3000 kron, vzdrževal konje za jahanje in dve priležnici.

Vse je ogorčeno, in sicer proti duhovščini, ker so duhovniki lazili kar po hišah in nagovarjali ljudi, naj svoj denar nalože v tej klerikalni posojilnici. Skoro vsak dan je pred posojilničnim poslopjem zbranih na tisoče ljudi, ki jokaje zahtevajo svoj denar. Ti nesrečniki so največ delavci in vdove, ki so se dale pregovoriti po duhovnikih, da so svoje prihranke naložile v tem zavodu. Ljudje so kar obupani in kolnejo duhovnike, da je groza. Vložne knjizice so jim bile odvzete, denarja pa niso dobili.

Kolikor se je moglo dosedaj dognati, so se mogle knjige ponarejati s tem, da so se popravljali v številkah tisočaki in desetisočaki.

Akcija, da bi se resila ta posojilnica, dosedaj ni imela uspeha. Naprosilo se je sicer praškega nadškofa, kakor tudi več drugih bogatih duhovnikov, naj bi pomagali obvarovati zavod pred konkurzom. Vsakdo je sicer za to, da se ohrani ta stari in skoro največji denarni zavod, a prispevati k pokritju primanjkljaja se vsakdo brani.

Novičar.

Na Gorenjskem.

 Cenjene naročnike „Gorenjca“, katerim je potekla koncem minulega meseca četrletna naročnina, prosimo uljudno, da kar najpreje ponove nadaljno naročitev, da jim pošiljanje lista ne prestane.

Osebna vest. Gdč. Angeli Divjak je začasno podeljeno učiteljsko mesto na Dobravi pri Zasipu.

Nemo propheta in patria! Koblar je že več kakor dve leti kranjski tehant, a dosedaj si še ni umel pridobiti ljubezni izročeni mu ovčic. Bodisi, da ni tak pastir, kakor bi moral biti, bodisi, da je med ovcami preveč kozlov in kostrunov — resnica je, da naš dekan ne uživa sedaj pri nas niti toliko simpatij, kakor takrat, ko se je pripeljal v Kranj kot novoimenovani župnik. Še tercijalke ga posebno ne marajo in celo malkontenti se že pritožujejo, da je Koblar njih stranki le na kvar, in cenijo veliko višje malega Potokarja, ki pije z vsakim rad bratovščino. Koblar v Kranju ne more priti do veljave in to ga seveda peče. Noben korak se mu ne posreči. Nezadovoljen je sam s seboj ter s svojimi župljani in

njegov že od narave precej melanholičen obraz postaja vedno daljši. Nemo propheta in patria! Prav radi tedaj verjamemo, da si želi nazaj v prisilno delavnico, kakor se je neki izrazil sam. Kranj res ni za Koblarja in Koblar ne za Kranj, in obratno bi bila velika škoda za človeštvo, ko bi se v Kranju skisal ta veliki talent. V zadnjem času ga kar nič več ni videti, še celo k občinskim sejам ne prihaja več. Minoli torek šele nam je bila osoda vendar zopet enkrat tako mila, da smo imeli čast zreti v obličje «svojega» župnika. In ta sicer tako žalostni ter izmučeni obraz je blestel takrat same radosti. Mislili smo že, da je Koblar srečno spravil pod streho nameravani konsum v Smartnem, a «Slovenec» nas je kmalu poučil, da je uzrok dekanove dobre volje iskati drugod. V ponedeljek se je vršil v Ljubljani shod zaupnikov katoliške narodne stranke. Veliki gromovnik dr. Šušterčič, po kojega milosti je postal Koblar že kranjski dekan, je postavil zaupnemu shodu za predsednika našega tehanta, njega, katerega doma prezirajo, ki je doma tako brez vsake veljave. Nemo propheta in patria! Koblar pač sam ni kaj tacega pričakoval in sladka zvest, da je kljub vsem neuspehom vendar zopet posijalo nanj sonce Šuštersičeve milosti, je pač dvignila nesrečnega moža iz turobnega stanja in mu v mračno obličje vtorek zarisala prijazne poteze. Sedaj tudi ve, da mu ne bo treba nazaj v prisilno delavnico, in v duhu že menda gleda rdeči zavrtnik, katerega bo prejel iz Šuštersičevih rok. In ko bo Skalja oznanjeval po mestu vesele novice: «Tone je postal korar», takrat se bomo s svojim župnikom vred veselili tudi mi, ljubili ga bomo bolj kakor danes, in če bo še seboj vzel svojega adjutanta Skaljo, potem bo naša ljubezen res neomejena. Dal Bog, da bi se vsem izpolnile vroče želje!

Liberalci so zopet krivi. Piše se nam z Gorenjskega: Zares čudni postenjak so voditelji kranjskih klerikalcev! Naj karkoli slabega zakriva sami ali pa njih pristaši v naši ali pa v kaki drugi deželi, ničesar nočejo pripoznati in zapisati na rovaš klerikalcev, ampak vse nalože na grešna plečā liberalcev. Nasprotno pa si kaj radi prilastujejo zasluge liberalcev. Svoje laži potem raztrosijo po znanih «katoliških» časnikih in naši klerikalni nevedneži seveda verjemó vse, kar bero v njih. Ne bom popisoval, na kak grd in nesramen način so podtikali liberalcem razne lumparije, katere so zakrivali edino le klerikalci, ampak hočem le omeniti slučaj, ki je v zvezi s klerikalno defraudacijo v posojilnici sv. Vavla v Pragi. V ponedeljek je bila nekje zbrana večja družba ter se pogovarjala o tem novem «katoliškem» škandalu. Nekdo izmed navzočih pa vpraša: «Kdove, če bodo tudi zdaj krivi liberalci te defraudacije?» «Kdo pa drugi!» se oglasi soglasen odgovor. «Prav gotovo bodo spet tudi to lumparijo pobožnega prelata Drozda podtaknili liberalcem,» pristavi še eden iz družbe. In res se niso varali! Drugi dan se dbili ponedeljsko številko «Slovenca» in tam je stalo ob koncu poročila o zgoraj omenjenem poneverjenju tiskano črno na belem, da so bili uradniki v tej katoliški posojilnici — liberalci! Moj Bog, ali ste že slišali kaj tacega: Popolnoma klerikalna posojilnica, pa je imela liberalce za uradnike! Kdo bi se ne smejal tej novi predrzni in obenem zelo neumni laži naših klerikalnih časnikarjev!

Domača iznajdba. Gospod Jakob Šivic iz Škofje Loke je izumil posebno vrsto avtomatičnih kaset za shranjevanje cigaret. Svojo iznajdbo je dal patentirati.

V Tržiču se je poročil g. Vincencij Eggenberger, lekarnar in hišni posestnik, z gospico Antonijo Devovo, hčerko sodnega svetnika g. Deva.

Nesreča. V Radovljici je pri kegljanju ponesrečil mizarski pomočnik Franc Kepic iz Zaloga, občina Brezovica v kamniškem okraju. Ko je zagnal kroglo, mu je spodrsnilo in je padel ter se udaril tako hudo na glavo, da so ga morali prepeljati v deželno bolnico.

Z Bleda. Minulo nedeljo, dne 12. t. m. se je vršila volitev načelnika v zdravniško komisijo. Načelnikom je bil soglasno izvoljen g. dr. Emil Klimek, ondotni zdravnik, njegovim namestnikom pa g. župan Jakob Peternel. V odboru imajo domačini večino.

V državnem proračunu za leto 1902 so poleg drugih postavk določene tudi naslednje: Za cesto po sorski dolini od Podboršta do meje pri Petrovem brdu 26.500 kron, za tlakovanje dunajske ceste v Ljubljani 20.000 kron, za regulacijo Save 152.000 kron, za sodno poslopje v Ljubljani 251.000 kron, za uradno poslopje v Radvljici 11.000 kron.

Z nožem je zabodel minulo nedeljo okoli polnoči neznan fantalin v hrbet tukajšnjega ključavničarja Josipa Puharja in ga precej hudo poškodoval. Storilca še niso dobili.

III. red v Kranju. V nedeljo popoldne se je vršila v tukajšnji rožnovenski cerkvi slavnost, pri kateri so stare device prestopile v tretji red. Moškega ni bilo nobenega. Čudili smo se, da dekanu Koblarju ni bilo mogoče v tem času pridobiti tudi moških za ta red. Odkar se je Koblar prelevil iz liberalca v klerikalca, je postal zelo vnet za pomnoženje enakih društev. Vsaj je pa tudi njegova dolžnost, da se izkaže hvaležnega napram škofu za mastno službo. Pridiga je bila huda, ker se je pristopivšim zabičevalo, da ne smejo opravljati, po nepotrebnem se ne smejeti, izogibati se plesa i. t. d. Nekaterim, katere obirajo prav vse po mestu, bo menda to prav težavno in ne vemo, če bo gospodom v farovžu tudi všeč, da ne bodo vsled molčečnosti teh tretjerednic izvedeli novic kranjskih liberalcev tako točno, kakor dosedaj. Konečno je častitljivi g. pridigar tudi poučeval, kako se morajo vrvi, s katerimi se bodo tretjerednice menda bičale, privezati okoli ledija. Te vrvi jih bodo varovale vsega hudega. Po končani slavnosti so se razdelile vrvi in škapulirji med tretjerednice, katere so nekatere stisnile pod predpasnik in hitrih korakov odšle.

Iz Lesec se nam piše: Letni semenj v Lescah dne 22. septembra t. l., na novo vpeljan šele leta 1901, ni bil posebno slabo obiskan, kakor bi morda marsikdo mislil ob tako slabem vremenu. Bilo je na semenj prignane približno toliko živine, kolikor je v občini hišnih števil. Upamo, da bo na dan sv. Uršule semenj mnogo boljše obiskan, ker se bo skoro gotovo dobro prodajal fižol, čeravno še ni tako suh, kakor bi moral biti.

Škofjeloške novice. Pišejo nam: V škofjeloškem uršulinskem samostanu je umrla 13. oktobra t. l. otroška vrtnarica sestra Maksimilijana Prager v 25. letu svoje starosti. Pogreba, ki se je vršil v sredo zjutraj, se je udeležilo poleg notranje in zunanje dekleške in deške ljudske šole tudi mnogo mestnega občinstva. — Začasno je nameščen na petrazredni deški ljudski šoli v Škofji Loki suplent g. Friderik Repovš, kjer nadomestuje učitelja g. Bogomirja Krennerja, kateri je dobil zaradi boleznih šestmesečni dopust. — Občinstvo je z napravo novega vodovoda jako zadovoljno. Dokaz temu je, ker se od dne do dne bolj množe novi naročniki. Čudno bi pač bilo, da bi občekoristna naprava ne prodrila tudi v »konservativni« Škofji Loki. — Komisijoneli ogled za zgradbo normalnotirne železnice Trata-Kamenitnik se je vršil 14. t. m. Komisija se je izrekla povoljno in se prične z zgradbo v teku šestih tednov. — Občinski odbor škofjeloški je imel v sredo 15. t. m. svojo sejo. Govorilo se je, po kateri ceni bi se oddajal m^o kamenja za zgradbo bohinjske železnice. Ker se ni moglo nič definitivnega skleniti, se je preložila seja na ponedeljek 20. t. m. O izidu seje bomo poročali. — V četrtek ob sedmih zvečer je bilo alarmirano tukajšnje gasilno društvo. Sodilo se je splošno, da je izbruhnil ogenj v bližini Žabnice. Gasilci so hiteli kolikor možno s svojimi brizgalnicami, toda med potjo so se uverili, da ni nevarnosti. Pogorela je samo lesena bajta tukajšnjega kamnoseka Matevža Miklavčiča. Škoda je neznatna. Kako je prišlo do ognja, še ni znano.

Z nožem pri žganju. Piše se nam: V Ravneh pri Sorici so se stepli fantje. Pili so poprej žganje in potem so se skregali in stepli. Pri pretepu je po domače Žnidarjev iz Podlomka zaklal 22 letnega Janeza Urha iz Ravnega v roko in mu pri tem prerezal žili na roki, da je zaklanemu odtekla kri. Žnidarjev se je šel sam javiti s »pošto« k — sodniji. To nesrečno žganjepitje, kako žalostne posledice ima.

«Liberalno maščevanje.» Kranjski klerikalci so res preklavna klika. Ker niso sposobni za kako resno delo in jih je tudi premalo, da bi sploh prišli v poštev, zasnujejo semintja kako malo intrigo z namenom, da da bi potem pri nastalih nasprotstvih ribarili v kalnem. Tako izkoriščajo sedaj tudi razpor, ki je nastal med gasilnim društvom ter tistega godbo in intrigirajo po listih zoper odbor gasilnega društva. Godbeni odbor je odslovil dosedanjega kapelnika Horna, ki se je prav pošteno trudil, da bi iz godbe napravil to, kar je bilo pri obstoječih razmerah z ozirom na material in razglašena godala sploh mogoče. Nikakor nočemo dvomiti, da je napravil godbeni odbor ta korak z najboljšim namenom, a odbor gasilnega društva je smatral napoved kapelniku za neumestno in zato je razveljavil dotični sklep z naročilom, da naj mu godbeni odbor navede vzroke, zakaj je odslovil kapelnika. Sklicuje se na § 12. društvenih pravil, ki določa, da odbor sprejema in odpušča kapelnika, je godbeni odbor, ne da bi navedel kak vzrok, odgovoril, da vztraja pri svojem sklepu, gasilni odbor je pa še enkrat ponovil svojo zahtevo, ker je po § 7. godbenih pravil godbeni odbor v vsem društvenem delovanju odgovoren odboru prostovoljne požarne brambe v Kranju. Res je tedaj, da je godbeni odbor opravičen nastavljeni in odstavljati kapelnika, a ravnotako je res, da je pri tem kakor v vsem društvenem delovanju odgovoren gasilnemu odboru, ki ima z ozirom na to določbo v društvenih pravilih vsak čas tudi pravico zahtevati pojasnil. Ker se pa godbenemu odboru niti ni zdelo vredno odgovoriti na drugi dopis vrhovnega društva, je odbor gasilnega društva pretrgal vsako zvezo z godbo, je nadalje izjavil, da ne prevzame več nikake odgovornosti glede godbe in sporočil godbenemu odboru, da se godba ne sme več imenovati »godba prostovoljne požarne brambe v Kranju« in da godci ne smejo več nastopati v gasilski opravi. Pač pa je gasilno društvo prepustilo godbi inventar in to zlasti instrumente v nadaljno uporabo s pridržkom, da za slučaj ponehanja društva pripade ves inventar zopet požarni brambi. Vsi ti sklepi so se naznanili c. kr. okr. glavarstvu in županstvu kot vrhovni oblasti gasilnega društva. Tako smo na popolnem nepristranski način pojasnili razdor ter razmerje med obema društvoma in bi se niti v toliko ne vtikali v to precej malenkostno zadevo, ako ne bi klerikalci pograbili te prilike na ta način, da sedaj v »Slovincu« in »Slov. Listu« s podlim sumničanjem še bolj poostrujejo nasprotstva in izkušajo iz prepira kovati kapital zase. Vzrok vsemu hujskanju je preprozen: gospodje se pripravljajo za volitve v odbor gasilnega društva! Usojamo si dotičnike opozarjati na to, da ima pri požarni brambi zadnjo besedo občinski odbor, ki nikdar ne bo pripustil, da bi postal gasilno društvo tako kakor godba torišče za različne politične poskuse žegnanih intrigantov in žnjimi združenih podrepnikov. Če konečno še pripomnimo, da imenuje »Slovenčev« dopisnik ravnanje gasilnega odbora »liberalno maščevanje«, češ, da so liberalci postopali tako, ker je bil Horn »liberalec« in njih zvest pristasa, potem upamo, smo skrbeli tudi za zabavo. Če ne bo miru, bomo pa spregovorili še kaj več.

Slovensko bralno društvo v Trziču ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 19. oktobra ob 9. uri popoldne v društvenih prostorih.

Iz Kroke se piše »Učiteljskemu Tovarišu«: Letošnje leto je štirideseto, odkar krajni šolski nadzornik g. Karol Pibrovce nadzoruje tukajšnjo ljudsko šolo in deli ob koncu leta pridnim učencem in učenkam premije v podobni kron, katere so v trak cesarskih barv zasite in ki se pripno kot odlikovanje odličnim učencem na prsi, predno dobe šolska izpričevala koncem šolskega leta. Tudi letošnje leto o priliki štiridesetletnice je pripel mnogim odličnim učencem »medalje«. Pa ne samo to, tudi je vse učence povabil popoldne na južino na gostilniški vrt pri Jarmu, kjer je vsak dobil štruklje, krofe in malo vina z vodo. Učencem so se naredile originalne kape iz barvastega papirja, učenkam pa male čepice. Tako uniformirana šolska armada z zastavonoscem na

čelu in trobentačem ob strani je šla s šolskega dvorišča po trgu v omenjeni vrt. Da je vse občudovalo in zvedavo gledalo mladostno šolsko vojsko in se spominjalo mladostnih šolskih let, je umevno. Dospevši na »Jarmov vrt«, pozdravi učenka v belem krilu gospoda jubilanta ter mu izroči krasen šopek ob navdušenih »živio«-klicih iz mladih grl. Na vrtu so učenci proizvajali razne igre, strelne vaje z žogo v žrela — odprta usta divjega moža in žene, katera je g. akad. slikar Peter Žmitek nalašč blagovolil naslikati za tukajšnje šolsko armado. Kadar sta mož ali žena požrla žogo, je dobil učenec desetico, mož pa je še vedno požrešno zijal. Tako se je mladež na različne načine zabavala in prepevala do mraka ter odšla vesela in zadovoljna domov. Tudi več prijateljev šolske mladine je bilo navzočih, katere je in učitelje povabil na večerjo ter prijateljski zabaven večer.

Izvanredni občni zbor tukajšnjega godbenega društva se bo vršil v nedeljo, dne 26. oktobra t. l. na pristavi g. K. Floriana z naslednjim dnevnim redom: 1.) Tajnikovo in arhivarjevo poročilo. 2.) Blagajnikovo poročilo. 3.) Prenajanje pravil. 4.) Volitev odbora. 5.) Volitev dveh pregledovalcev računov. 6.) Nasveti.

O bohinjski železnici. O načrtu glede delne proge železnice Jesenice-Gorica, ki se zgradi na državne troške od 0-2/3 do 32-2/3 kilometra, t. j. od postaje Jesenice do kranjsko-primorske deželne meje, se določa državna komisija in politični obhod v zvezi z razlastitveno razpravo na 5. novembra in na naslednje dni. Komisija se snide 5. novembra ob desetih dopoldne na kolodvoru na Jesenicah. Komisija bo pričela obhod v davčni občini Jesenice in po razmerju napredovanja v davčnih občinah Jesenice, Blejska Dobrava, Zásip, Podhom, Rečica, Spodnje Gorje, Poljsica, Bohinjska Bela, Sela, Nomenj in Bohinjska Bistrica nadaljevala in končala najbrž 19. novembra. Podrobni načrt in postopni operat se smeta upogledati pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Radovljici, načrti o odkupu zemljišč pa pri občinskih uradih na Jesenicah, v Zgornjih Gorjah, na Bledu, v Ribnem in na Bohinjski Bistrici v roku, ki ga razglasi omenjeno okrajno glavarstvo.

Prorokovanje za hudo zimo. Čebelarji pripovedujejo, da bomo imeli letos hudo zimo. Čebelice so namreč nenavadno zgodaj pričele skrbeti za prezimovanje.

Na Kranjskem sploh.

Ljubljanski grad prodado razen stolpa, ki je mestna last, prihodnji mesec na javni dražbi.

Križem sveta.

Važna razzodba. Državno sodišče je razzodilo, da sta deželni odbor štajarski in mestni magistrat celjski s tem, da sta odklonila slovensko prošnjo dr. Hrašovca za priznanje domovinstva, kršila državni osnovni zakon.

Iz državnega zbora. V četrtek se je sešel državni zbor. Vlada je predložila zakonski načrt, s katerim se civilna lista zviša za dva milijon kron. — Čehi so pričeli že v tej seji z obstrukcijo, in sicer najprej z nujnimi predlogi. Govor ministrskega predsednika je le še poostril položaj. Justični minister Spens-Boden je odstopil vsled bolezni. Njegovo mesto bo začasno vodil sam ministrski predsednik pl. Körber.

Deželnozborske volitve so se že pričele. Na Moravskem so v četrtek volile kmetijske občine. Izvoljenih je 17 združenih čeških liberalcev, 6 čeških klerikalcev in 8 Nemcev. Klerikalci so zatrdno računali, da dobe 12 mandatov, a so se za enkrat zmotili.

Na obe očesi je oslepil gostilničar Ivan Vreček iz Marijinega Gradca na Štajarskem, potem ko se je umil z nekim milom (žajfo).

Razne vesti. Pri budimpeštanski Anglo-banki so razkrili poneverjenje v znesku 30.000 kron. — Iz duhovskega stanu je izstopil grof Evgen Eszterhazy. Ob enem je vložil tožbo proti jezuitskem redu, kateremu je pripadal, tožbo za izplačilo 800.000 kron, ki jih je izročil redu pri vstopu. — Ruska velika kneginja Helena, soproga grškega princa Nikolaja, je ušla z nekim mladim človekom.

Tiskarski škrat. Dragi čitatelji se včasih jeze nad pomotami v listu. Pa ne vedo, da imamo v tiskarni po-

sebne vrste škrate, o katerem vam brž kaj povemo. V Glasgouu je hotela neka tiskarna izdati knjigo brez pomot. Nalašč za to so nastavili 6 popravljalcev, katerih vsak je eno stran pregledoval cele ure. Prvi odtisek so obesili v izložbo in 1000 K obljubili onemu, ki najde napako. Nihče se ni oglasil. Ko je knjiga izšla, našli so ravno pet tiskovnih pomot. — Na Nemškem so se pred par leti zavzeli neki profesorji za to, da spravijo v svet knjigo brez napak. Z največjo skrbnostjo so pregledovali odtisek in stikali za tiskovnimi pomotami. A, ko knjiga pride na svetlo, pomota — na prvi strani! Temu sitnemu nagajivemu škrtu je ime — človeška nepopolnost!

Domača knjižnica.

Pravodce po král. městě Pišku je naslov lični knjižici, katero se nam je doposlala in katero je založil odbor kluba čeških turistov v Pisku. Knjižica obseza 80 strani ter je okrašena z mnogimi prav lepimi slikami. Taki »voditelji« znatno pospešujejo povzdigo prometa s tujci in se dobro izplačajo, da se razpošiljajo brezplačno.

Gospodarske stvari.

Pri premovanju konj v Kamniku so dobili za kobile z žrebetom posestniki: Francšek Bohinjec iz Zaloga 70 K, Andrej Gobanec 40 K, Ivan Omerza iz Lahovič 30 K, Ivan Burgar iz Zaloga 20 K, Matevž Musič iz Trzina in Francšek Špenko iz Bukovice, vsak srebrno svetinjo; za mlade ubrejene kobile posestniki: Ivan Debevec s Polja 50 K, Matevž Sršen iz Skaručine 30 K, Anton Fajfar iz Vopovelj in Mihael Zmrzlikar iz Kosez vsak srebrno svetinjo; za eno- in dveletne žrebice posestniki: Matija Bobnar iz Lahovič, Josip Mrak iz Podgorja in Jakob Skok s Pristave po 20 kron, Florijan Uršič iz Stranj in Valentin Zabavnik iz Tunjic, vsak srebrno svetinjo. — Pri premovanju v Bohinjski Bistrici so dobili prvo darilo v znesku 50 K Tomaž Žvab iz Loga, drugo darilo 40 K Jakob Zupan iz Nomena, Ivan Sodja s Česnjice, Francšek Korošec iz Koprivnika in Matevž Žvab iz Loga po 30 K, Lovro Vojvoda z Bohinjske Bistrice, Ivan Bricelj in Jakob Korošec s Česnjice, Valentin Sodja z Bohinjske Bistrice in Josip Preželj iz Lepenc po 20 K.

Iz prve roke se oddaja za polovično ceno:

«Slovenski Narod»

164—1

«Slovenec»

«Laibacher Zeitung»

pri L. Rebolju, hotel «Nova pošta» v Kranju.

Učenca

poštenih starišev, ki ima veselje do **tiskarstva** in je dovršil vsaj par gimn. razredov, sprejme

Jv. Pr. Lampret, tiskar v Kranju.

Več tisoč gozdnih rastlin malin

**z lepimi koreninicami iz =
okolice Jezerskega se kupi.**

**Ponudbe naj se naslove na lekárja Gabrijela Piccolija
v Ljubljani.**

166—1

Tedenski sejem v Kranju dne 13. t. m.

Prignalo se je 102 glav goveje živine, 1 teleta, 57 prašičev, 1 ovac, — kozlov, 105 buš, — konj. — 50 kg: pšenice K 7-30, prosa K 6-50, ovska K 6—, rži K 6-20, ajde K 7—, ječmena K 6—, krompirja K 1-80, fižola: ribniški K 9—, koks K 10-50, zelen K 7— do 7-50.

Hiša

obstoječa iz hleva, svinjaka, poda kozolca, za 13 mernikov posetve njiv, vrta, iz katerega se redi lahko dvoje govedi, se odda s 1. januarjem pod prav ugodnimi pogoji v najem. 163—1

Natančneje se izve v gradu Prevola pri Kranju.

Ceno se odda

lepo opravljena soba s hrano.

Poizve se pri Fidu na polju. 169—1

Garantirano pristni 168—1

B R I N J E V E C

lastni izdelek

Petra Šmida

v Selcih pri Škofji Loki.

MATIJA AŽMAN

mizar za stavbe in pohištvo

v Kranju št. 123

v lastni hiši

naznanja slavnemu p. n. občinstvu, da je popolnoma prenovil svojo delavnico, katero je spopolnil z najnovejšimi, modernimi stroji, katere goni elektrika.

Imam obilo suhega lesa v zalogi in sprejemam vsa, tudi največja v mizarstvo stroko spadajoča dela in jih izvršujem dobro, so-157—4 lidno in po najnižjih cenah.

Diljem Požgaj

knjigovez v Kranju, glavni trg 132
v hiši g. M. Bizjak

priporoča svojo

največjo knjigovoznico na Gorenjskem

opremljeno z vsemi potrebnimi modernimi stroji in pripravami. Izdeluje vsakovrstna vezanja, od preprostih do najfinejših, kakor tudi različna galanterijska dela — vse okusno, trpežno in po najnižjih cenah. 160—3

Sl. šolskim vodstvom

na Gorenjskem se udano priporočam za cenjena naročila
šolskih tiskovin.

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju

Učenca

sprejme Henrik Suttner, urar v Kranju. 150—5

Otroški vozički

4-50
gld.

4-50
gld.

49—15

se dobivajo po sledečih cenah:

4-40, 5-50, 6-50, 7-50, 8—, 9—, 10—, 12—, 14—, 16—, 18—, 20— gld.

Galanterijsko blago na drobno in na debelo.

ALBIN RANT v Kranju
pod mestom.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

Velika zaloga zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke
konfekcije za dame.

*** Solidno blago po čudovito nizkih cenah. ***

Ceniki se razpošiljajo zastoj in poštne prosto. 154—4

III. 167—3

Blag. gospod

Piccoli

lekarnar

Ljubljana.

Pri neki gospe, katera je trpela dolgo časa na nervoznosti, sem uporabljal izvrstnim vspehom **Vaše** železnato vino. Prosim torej, pošljite mi nadaljnjih šest steklenic imenovanega vina.

Dr. L. Färber
c. kr. štabni zdravnik
Raštelj št. 19.

GORICA, 6. junija 1902.

Polliterska steklenica velja 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarnar **GABRIEL PICCOLI** v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek po poštne povzetju.

Priznано najboljšę

oljnate barve

smlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja

po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja. 82—20

Ilustrovani ceniki so brezplačno na razpolago.

Andrej Boucon

149-5 LJUBLJANA

Prule (Sredina) št. 18

TOVARNA ZA IZDELOVANJE

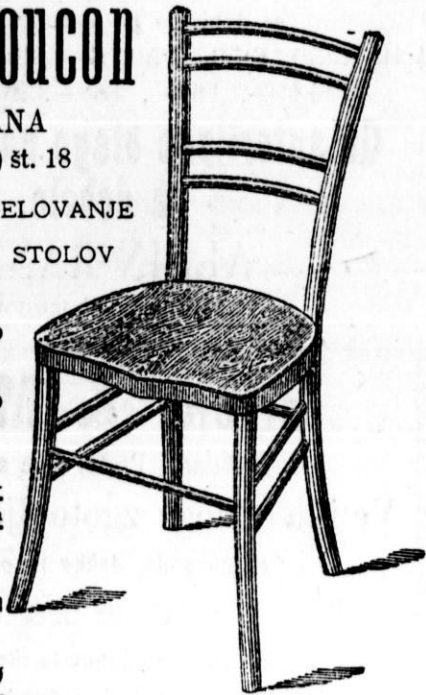
VSAKOVRSNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE

in vseh v to stroko spadajočih predmetov, ki se izvršujejo natančno po naročilu.

Znanja naročila se izvršujejo točno in po najnižjih cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastoj in frankovano.

Večkrat premizano!

Glinaste peči, štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, kipešne in cene priporoča prva in največja

tovarna

pečij in glinastih izdelkov

August Dreise

75—22

v Ljubljani.

R. LANG, Ljubljana (Kollze)

tovarna za modroce na peresa in posteljno opravo, saloga pohištva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne vloge, zrcal, podob, otroških vozičkov, naslonjačev, počivalnikov (sofa, kanape, divan) in sobno opravo 60—86

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje zastoj in poštnine prost.

Razpošiljanje točno.

G. Tönnies

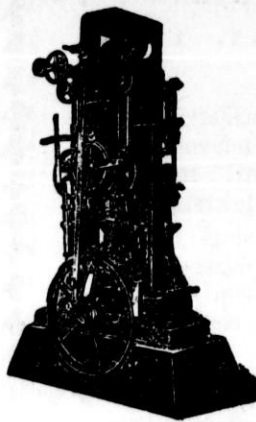
Ljubljana 76—21

tovarna za stroje, železo in kovinolivarna

priporoča kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ameriške turbine, bencin-motore in parostroje.

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic, kmetijskih strojev, I. moravska mehanična tkalnica cavi in pasov

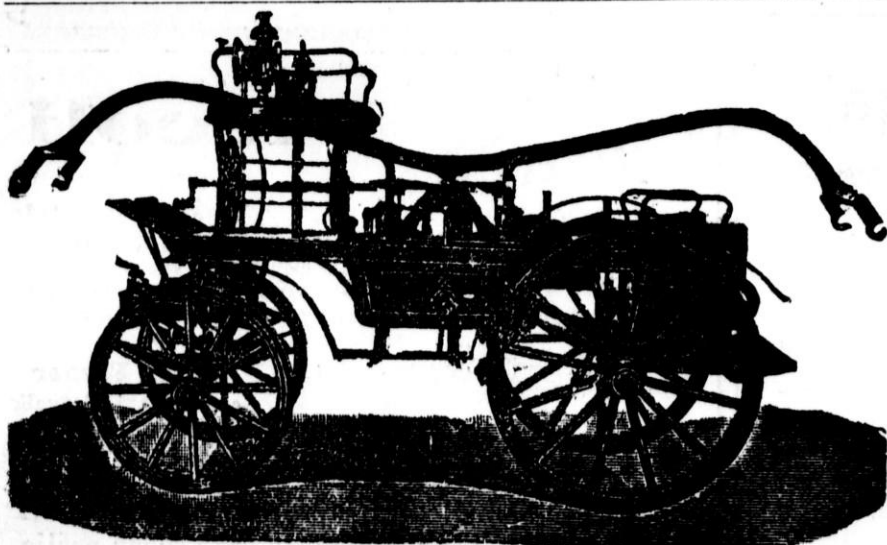
R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop ulica 9 priporoča 18—39

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice, s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — naučba v teku treh dni — ter ne potrebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno. Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Naprodaj je več novih in rabljenih

HARMONIK

nemškega in dunajskega sistema. Kje se zve v
upravnistvu „Gorenjca“.

1-42

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajljne mize, ograje na mirodvoru,
vabno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne
križe, štedilnike i t. d. 81-21

Špecijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

Stavbinska kleparska dela

vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesno-
cementnih streh in pokrivanja s strešno lepenko ter v
to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejega dela. — Zaloga
strešnega laka, lesnega cementa in strešne lepenke v najboljših kako-
vostih. — Strel vodne naprave po izkušeni sestavi.

Ustanovljeno 1861.

L. M. ECKER

Ustanovljeno 1861.

LJUBLJANA, dunajska cesta št. 7 in 16.

Vodne instalacijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z
obstoječimi vodovodi, premembe in vsakršne poprave. Zgradba stra-
nišč in kopelnih naprav od preproste do najfinejše izvršbe proti
jamstvu primernege, trpežnega dela. — Proračuni na zahtevanje
brezplačno. 118-12

J. Sartori

ključavničarstvo in trgovina z železnino
v Radovljici, Gorenjsko

priporoča svojo zalogo najboljših
mlatilnic na vitle po K 103.—
„ „ roke „ „ 112.—
vsake vrste slamoreznic, šivalnih strojev za krojače
in šivilje, kolesa (bicikelji) od K 160—240.
Najboljše železo in jeklo, kovina za okna in vrata
štedilna ognjišča vsake vrste, kuhinjske posode
i. t. d. i. t. d. 112-13

Nad 500 različnih vzorcev

Pri nakupu blaga za

Moške obleke

se dobro priporoča

R. MIKLAUC

v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 5

ki ima v zalogi vedno najnovejše blago.

O resnično nizkih cenah se vsakdo lahko prepriča.

74-23

Vzorke pošilja na zahtevanje poštne prosto

Postrežba zanesljivo dobra

Cene jako ugodne

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključavničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

☛ Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. ☛

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Kuverte in vizitnice po najnižji ceni

105-23

priporoča Iv. Pr. Lampret, tiskar v Kranju.

Primerna darila

ure, zlatnino
in srebrnino
po jako nizkih cenah
priporoča

H. SUTTNER, urar
v Kranju. 73-18

Ceniki zastonj in poštne prosto.

Stanje hranilnih vlog:
1.200.000 K.

Rezervni zaklad:
nad 36.000 K.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom
sprejema hranilne vloge vsaki dan in jih obrestuje
po 4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica
za vložnike plačuje iz svojega. 20-29

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 97-16

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopolnjejo na zahtevanje zastonj.

JOS. POGAČNIK

krojaški mojster v Radovljici štev. 41

priporoča slavnemu občinstvu

svojo delavnico za izdelovanje

Raznovrstnih
oblek

za gospode, uradniških uniform, salonskih,
turistiških in kolesarskih oblek, havelokov,
površnikov in zimskih sukenj.

Različno blago, in sicer najmoderneje je vedno
14-38 v zalogi.

Ne skisanim filistrom

ampak

prijateljem humorja

priporočamo

'NAVIHANCE'

spisal Rado Murnik.

Velika 8°.

Str. 229.

Vsebinska:

Indijanci. — Iz Dragovega dnevnika. — Prisiljeno
zelje. — Matura. — Nirvana. — Ata Žužamaža. —
Čačkočkar pa Križkraz. — Peklenski napredek. —
Zavozlan roman. 96-16

Cena K 2-50, po pošti K 2-70.

Založništvo L. Schwentner

v Ljubljani, Dvorski trg 3.

Dr. pl. Trnkoczy-ja

Kranjski redilni prašek za živino

1 zavoj 50 vin., 5 zav. samo 2 kroni naj kupi vsak, kdor
redi prašiče, da doseže, da postanejo prašiči mesnati,
tolsti in debeli, da imajo okusno meso, kar se doseže s
tem praškom gotovo, hitro in najcenejše.

Spoštovani gospod! Moji prašiči niso zrl, tudi so bili sila revni. Slučajno
sem dobil za poizkušnjo od enega svojih ljudi en zavojček redilnega
praška za prašiče, človek se mora kar tudit! Ne mo-
rem svojih prašičev dovolj krmiti in so se v nekoliko dneh močno zredili sprito
tega izbornega pomočka. Morem ga vsakomur najbolje priporočiti in ga bodem
tudi priporočal.

Prosim s povratno pošto pet zavojčkov redilnega praška
za prašiče.

31.X. 1900.

Z velpostovanjem

Jožef Englisch, ogleda žel. proge, Beliše, Slavonija.

Uradno poverilo.

Predstojiči prepis se popolnoma ujema z izvirnikom, pisanim na dopisnico,
na kateri sta znamki za 4 filerje in 2 vinarja.

V Ljubljani, dne 3. (tretjega) oktobra 1901 (tisoč devetsto prvega leta).
(Notarski pečat.)

Ivan Plantan, c. kr. notar.

Pri zdravih prašičih, najsi bodo mladi ali stari, zadostuje na-
vadno en zavoj za 50 vinarjev.

Dobiva se pri vseh trgovcih, ako ne, potem po pošti iz lekarn
Trnkoczy v Ljubljani.

Pri tej se tudi dobiva: dr. pl. Trnkoczyja
balzam (že 30 let svetovnoznani). 1 stekl. 20 h,
12 stekl. 2 kroni, 24 stekl. 4 krono prosto pošt-
nine, 6 tucatov samo 10 kron, poštne prosto.
— Izborne želodečne kapljice (enake prejšnjim
Marijacejskim kapljicam, želodčne-
mu grenkemu likerju, želiščnemu vinu
i. t. d.) 1 stekl. 40 h, 6 stekl. 2 kroni. — Pilne
odvajalne, želodec čisteče. 1 škatla 42 h, 6
škatel 2-10 kron. — Kašljev, pljučni in prsni
sok ali zeliščni sirup. 1 stekl. 1-12 kron, 6
stekl. 5 kron. Drgnilni, udov in protinski cvet. 1 stekl. 1 krono,
6 stekl. 4-50 kron. — Tinktura zoper kurja očesa. 1 stekl.
80 h, 6 stekl. 3-50 kron. — Raztvorjajoči, čistilni čaj. 1 zav.
1 krono, 5 zav. 4 krono. — Vsak dan prihajajoča zahvalna
pisma, tudi od zdravnikov hvalijo ta sredstva.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemati za celo leto 4 krono, za pol leta 2 kroni,
za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krono, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom
stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. —
Za osnanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru.
Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši štev. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina
reklamacije, osnanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.